

Täysistunto

Tiistai 16.5.2017 klo 13.58—18.26

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

Puhemies Maria Lohela: Arvoisat edustajat, ärade ledamöter! Perjantaina meidät tavoitti suruviesti presidentti Mauno Koiviston poismenosta. Otimme tiedon vastaan syvästi murheellisina, sillä hänen elämänsä on ollut niin tärkeä osa meidän kaikkien suomalaisten yhteistä kertomusta isänmaastamme.

I fredags nåddes vi av sorgebudet att president Mauno Koivisto gått bort. Det var med djup sorg vi mottog dödsbudet, för hans liv har varit en så viktig del av alla finländares gemensamma berättelse om vårt fosterland.

Vakaus ja vastuu. Jos Mauno Koiviston poliittinen ajattelu pitäisi tiivistää kahteenunaan, ehkä nämä olisivat ne sanat. Vakaa ulkopoliittika, vastuullinen talouspolitiikka. Historian ymmärtäminen, syvä sivistys ja huumorintaju rakensivat persoonan, jota niin monet suomalaiset ihailivat.

Koivisto ei juuri koskaan suoraan sanonut, miten asiat ovat vaan miten ne eivät näyttäisi olevan. Tämä tapa ajatella asioita vastakohtien avulla tuli esille jo Koiviston työskennellessä sodan jälkeen satamassa. "Vaikka siellä jatkuvasti riidellään politiikasta, se ei tässä levottomuuden ja epävarmuuden täyttämässä maailmassa liene mikään erityisen onneton paikka", sanoi hän.

Koivisto oli lapsesta lähtien kokenut maailman levottomuutta ja epävarmuutta. Sota, sataman poliittiset taistelut ja kylmän sodan jännitys loivat varovaisen varjon Koiviston maailmankuvaan. Hän käytti usein sanoja "lienee" ja "ilmeisesti". Nämä sanat kertoivat varovaisuudesta, mutta eivät toivottomuudesta. Varovaisuus voi olla viisautta, jos sitä käyttää taitavasti. Juuri näin Mauno Koivisto toimi.

Kylmän sodan aikana Koivisto rakensi taitavasti yhteyttä idän ja lännen välille. Myöhemmin hän vahvisti Suomen yhteyksiä muuhun Eurooppaan. Koiviston aikana Suomi liittyi Euroopan neuvostoon ja aloitti neuvottelut Euroopan yhteisön jäsenyydestä. Samana päivänä, kun Koivisto luovutti presidentin tehtävän seuraajalleen, Suomen jäsenyysehdot vahvistettiin Brysselissä. Koiviston mielestä kansainvälisten suhteiden myönteisen kehityksen paras tae on lisääntyvä keskinäinen taloudellinen riippuvuus ja vähenevä eriarvoisuus. Näiden asioiden puolesta hän toimi.

Mauno Koiviston poliittisen työn arvokkain perintö on kuitenkin suomalaisen kansanvallan vahvistaminen. Vaikka hän ei koskaan pyrkinyt eduskuntaan, häntä voidaan pitää suurena suomalaisena parlamentarismin edistäjänä. Eduskunnan aseman vahvistuminen alkoi vuonna 1981, jolloin pääministeri Koivisto kieltäytyi suostumasta presidentin erovaatimukseen, koska katsoi hallituksellaan olevan eduskunnan enemmistön tuki. Presi-

Pöytäkirjan muu asiakohta PTK 54/2017 vp

denttinä Koivisto vahvisti eduskunnan ja sille vastuussa olevan hallituksen asemaa suhteessa presidentti-instituutioon. Koiviston tavoitteet vahvasta suomalaisesta parlamentarismista lopulta monin osin toteutuivat vuoden 2000 perustuslaissa.

Koiviston mukaan "parempi kolmio kannallaan kuin kärjellään". Tämä lausahdus voidaan nähdä kannanottona vallan kolmijaon puolesta, mutta myös Koiviston näkemyksenä eduskunnan, hallituksen ja presidentin valtasuhteiden tasapainosta. Kolmion vahvana kantana Koivisto piti aina eduskuntaa.

Täällä Pohjantähden alla on nyt yksi tähti vähemmän. Kaikkien kansanedustajien puolesta esitän syvän osanottoni rouva Tellervo Koivistolle, Assi Koivisto-Alloselle ja muille presidentti Koiviston läheisille.

Här under Polstjärnan saknas nu en stjärna. På alla riksdagsledamöters vägnar vill jag framföra mitt djupa deltagande till de anhöriga, särskilt till fru Tellervo Koivisto och till Assi Koivisto-Allonen.

Suurta lämpöä, kiitollisuutta ja kunnioitusta tuntien vietämme nyt hiljaisen hetken presidentti Koiviston kunniaksi.

Edustajat kuuntelivat muistosoja seisten.